ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ MARCO DARMON της 7ης Μαρτίου 1990 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Το tribunal d'instance του Mans υπέβαλε στο Δικαστήριο ορισμένα προδικαστικά ερωτήματα αφορώντα τη δασμολογική κατάταξη των δίσκων πυριτίου.

2. Από το 1967 η εταιρία Powerex εισάγει από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής δίσκους πυριτίου, οι οποίοι μετά από διάφορες επεξεργασίες, στις οποίες θα έχω την ευκαιρία να επανέλθω, μετατρέπονται σε διατάξεις με ημιαγωγό,που έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό ότι επιτρέπουν τη διέλευση του ηλεκτρικού ρεύματος μόνο κατά μία φορά.

3. Μέχρι το 1981 η Powerex δήλωνε τα εμπορεύματα αυτά στη διάκριση 85.21 Ε του κοινού δασμολογίου ως ξεχωριστά τεμάχια (ανταλλακτικά), με βάση δε αυτή τη δήλωση επιβαλλόταν δασμός 5,8 %. Το 1981 η γαλλική τελωνειακή υπηρεσία θεώρησε ότι τα εν λόγω εμπορεύματα υπάγονταν στη διάκριση 85.21 Δ ΙΙ, ήτοι: « Δίοδοι, κρυσταλλολυχνίες και παρόμοιες διατάξεις με ημιαγωγό », για την οποία προβλέπεται δασμός ύψους 17 %.

4. Τρεις δικαστικές διαδικασίες δείχνουν την έκταση της διαφοράς μεταξύ Powerex και γαλλικών τελωνείων. Η πρώτη είχε ως αφορμή την έκδοση εντάλματος πληρωμής στις 28 Μαρτίου 1983, με το οποίο η τελωνειακή υπηρεσία ζητούσε από την εταιρία αυτή 2 798 663 γαλλικά φράγκα (FF) για τις εισαγωγές που είχε πραγματοποιήσει από τις 8 Δεκεμβρίου 1980. Η Powerex άσκησε ανακοπή κατά του εντάλματος αυτού και προσέφυγε ενώπιον του tribunal d'instance του Mans. Η διαδικασία αυτή περατώθηκε στις 23 Νοεμβρίου 1984 με οριστική απόφαση του εν λόγω δικαστηρίου, με την οποία ακυρώθηκε το ένταλμα, τα δε επίδικα εμπορεύματα κατατάχθηκαν στη διάκριση 85.21 Ε.

5. Καθόσον χρόνο βρισκόταν σε εξέλιξη αυτή η διαδικασία, η Powerex δήλωνε τα εμπορεύματα στη δασμολογική κλάση την οποία είχε δεχθεί η τελωνειακή υπηρεσία και, επομένως, μετά την απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1984 θεώρησε ότι κατέβαλε επιπλέον δασμούς. Γι' αυτό άσκησε στις 11 Ιουλίου 1985 ενώπιον του ιδίου δικαστηρίου αγωγή προς απόδοση των αχρεωστήτως καταβληθέντων, ζητώντας την επιστροφή ποσού ύψους 3 085 754 FF. Τότε η γαλλική τελωνειακή υπηρεσία επικαλέστηκε την ύπαρξη ενός σχεδίου κοινοτικού κανονισμού ο οποίος κατέτασσε τους δίσκους πυριτίου που έχουν υποστεί επιλεγμένη διάχυση στη διάκριση 85.21 Δ ΙΙ. Το tribunal d'instance του Mans απέρριψε το επιχείρημα αυτό και δέχθηκε την αγωγή της Powerex με απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 1986. Η τελωνειακή υπηρεσία άσκησε έφεση· όμως το cour d'appel (εφετείο) της Angers, με απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 1987, επιβεβαίωσε ουσιαστικά την πρωτόδικη απόφαση. Στις 18 Ιουλίου 1989, το cour de cassation (ακυρωτικό) απέρριψε αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής.

6. Η τρίτη διαδικασία κινήθηκε στις 4 Νοεμβρίου 1987 με πρωτοβουλία της τελωνειακής υπηρεσίας, η οποία άσκησε αγωγή ενώπιον του tribunal d'instance του Mans ζητώντας την καταβολή ποσού ύψους 1 750 287 FF. Επικαλείτο κυρίως την έκδοση του κανονισμού 1203/86 της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 1986, σχετικά με την κατάταξη

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

προϊόντων στη διάκριση 85.21 Δ ΙΙ του κοινού δασμολογίου [1]. Ενώπιον του δικαστηρίου, η Powerex ισχυρίστηκε ότι τα εμπορεύματα που εισήγε δεν περιλαμβάνονταν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1203/86 και, επίσης, ότι ο κανονισμός αυτός είναι ανίσχυρος.

7. Τότε το tribunal d'instance του Mans υπέβαλε στο Δικαστήριο ορισμένα προδικαστικά ερωτήματα με τα οποία ζητείται, στην ουσία, η έκδοση αποφάσεως ως προς την *ερμηνεία* του κανονισμού 1203/86, ώστε να καθοριστεί αν αυτός εφαρμόζεται επί των εξαρτημάτων που εισάγει η εταιρία Powerex και, αν ναι, ως προς το *κύρος* του εν λόγω κανονισμού, καθώς και επί των *διαχρονικών συνεπειών* της ενδεχόμενης κηρύξεώς του ως ανισχύρου.

8. Για να δοθεί απάντηση στο πρώτο ερώτημα χρήσιμο είναι να εκτεθεί η διαδικασία κατασκευής διατάξεων με ημιαγωγό που χρησιμοποιεί η εταιρία Powerex, όπως αναφέρεται στην έκθεση του Camus, πραγματογνώμονα τον οποίο όρισε το tribunal d'instance του Mans με απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 1988.

9. Το άτομο του πυριτίου παρουσιάζει το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό ότι έχει τέσσερα ηλεκτρόνια στην εξωτερική στιβάδα. Η συνένωση περισσοτέρων ατόμων οδηγεί στο σχηματισμό καθαρών κρυστάλλων, όπου κάθε άτομο έχει στην εξωτερική του στιβάδα οκτώ ηλεκτρόνια κοινά με τέσσερα γειτονικά άτομα. Τότε όλα τα ηλεκτρόνια βρίσκονται σε πλήρη ισορροπία. Δεδομένου ότι το ηλεκτρικό ρεύμα είναι ροή ηλεκτρονίων, αρκεί για να δημιουργηθεί ένα ηλεκτρικό ρεύμα κατά μία φορά να προστεθούν σε ορισμένα μέρη του πυριτίου άτομα φωσφόρου ή αρσενικού σε απειροελάχιστες ποσότητες (που αναφέρονται στην έκθεση πραγματογνωμοσύνης ως « ίχνη προσθέτων ουσιών » ή « προσμείξεις »), τα οποία έχουν πέντε ηλεκτρόνια στην εξωτερική στιβάδα, σε άλλα μέρη δε άτομα βορίου, γαλλίου ή αλουμινίου, που έχουν τρία ηλεκτρόνια στην εξωτερική τους στιβάδα. Τα πρώτα μέρη του πυριτίου ονομάζονται N, δηλαδή αρνητικά (négatif), διότι έχουν περίσσευμα ηλεκτρονίων, τα οποία αποτελούν αρνητική φόρτιση. Τα δεύτερα ονομάζονται P, δηλαδή θετικά (positif), διότι έχουν έλλειμμα ηλεκτρονίων. Στον ίδιο δίσκο πυριτίου είναι δυνατή η δημιουργία περιοχών N και περιοχών P (και οι μεν και οι δε ονομάζονται « διακεκριμένες »). Προκαλείται μια περιορισμένη μετακίνηση ηλεκτρονίων από τη ζώνη N προς τη ζώνη P, στη συνέχεια όμως το ρεύμα μπορεί να διέρχεται μόνο κατά μία φορά. Μεταξύ των δύο περιοχών N και P βρίσκεται μια ουδέτερη ζώνη η οποία, με ακτινοβόλησή της με ηλεκτρόνια, μπορεί να μετακινηθεί προς τη ζώνη N, πράγμα το οποίο εξασφαλίζει καλύτερα τη δυνατότητα διελεύσεως του ρεύματος κατά τη μία μόνο φορά.

10. Υφίστανται δύο μέθοδοι για την έγχυση « ιχνών προσθέτων ουσιών » ή « προσμείξεων » στο πυρίτιο, αυτό δε είναι πολύ σημαντικό όπως θα δούμε στη συνέχεια. Η πρώτη και παλαιότερη μέθοδος είναι η θερμική διάχυση. Προϋποθέτει την ύπαρξη υψηλής θερμοκρασίας (της τάξεως 1 100 έως 1 200 °C). Η δεύτερη μέθοδος, πιο αποτελεσματική, συνίσταται στην ακτινοβόληση του πυριτίου με ηλεκτρόνια υψηλής ταχύτητας (ακτινοβόληση με δέσμη ηλεκτρονίων), τα οποία δημιουργούν « κενά » στο δίσκο του πυριτίου το ηλεκτρικό αποτέλεσμα των οποίων είναι ισοδύναμο με το αποτέλεσμα προσμείξεως μικρής ποσότητας προσθέτων ουσιών. Πάντως, η μέθοδος αυτή παρέχει τη δυνατότητα επακριβούς ελέγχου της ενέργειας και της ροής των ηλεκτρονίων και, επομένως, την τέλεια προσαρμογή των αποτελεσμάτων της προσμείξεως, πράγμα το οποίο δεν είναι δυνατό μόνο με τη θερμική διάχυση. Αυτή η επεξεργασία του πυριτίου με ακτινοβόληση με δέσμη ηλεκτρονίων γίνεται στη Γαλλία μόνο από την εταιρία Oris Industrie, θυγατρική του Commissariat à l'énergie atomique, στο Saclay, διότι προϋποθέτει τη χρησιμοποίηση επιταχυντή σωματιδίων.

1 — ΕΕ L 108 της 25.4.1986, σ. 20.

11. Η έκθεση δικαστικής πραγματογνωμοσύνης διακρίνει δύο είδη εξαρτημάτων, εισαγομένων από την εταιρία Powerex, ανάλογα με το βαθμό επεξεργασίας τους. Τα εξαρτήματα τύπου Α είναι λιγότερο επεξεργασμένα από τα εξαρτήματα τύπου Β και, επομένως, πρέπει να υποστούν περαιτέρω επεξεργασία στη διαδικασία παραγωγής.

12. Πιο συγκεκριμένα, τα εξαρτήματα τύπου Α και τύπου Β έχουν υποστεί στις Ηνωμένες Πολιτείες θερμική διάχυση ώστε να δημιουργούνται ζώνες P και N. Αυτά τα εξαρτήματα έχουν επίσης προσαρμοστεί σε υπόθεμα από μολυβδένιο, ώστε να εξασφαλίζεται μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στο δίσκο πυριτίου και καλύτερη ηλεκτρική αγωγιμότητα. Τα εξαρτήματα του τύπου Β έχουν επιπλέον ένα επιφανειακό στρώμα, δηλαδή η επιφάνεια του δίσκου πυριτίου έχει λειανθεί και έχει καλυφθεί με μονωτικό βερνίκι, επεξεργασία η οποία πραγματοποιείται στο σύνολό της στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αντίθετα, απομένουν ακόμη ορισμένες διαδικασίες στις οποίες πρέπει να υποβληθούν τα εξαρτήματα του τύπου Α μετά την εισαγωγή τους, ιδίως δε χημική επεξεργασία για την ολοκλήρωση του επιφανειακού στρώματος καθώς και την τοποθέτηση προστατευτικού επιχρίσματος. Ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για εξαρτήματα τύπου Α ή τύπου Β πρέπει ακόμη, μετά την εισαγωγή τους στη Γαλλία, να υποστούν ακτινοβόληση με δέσμη ηλεκτρονίων, ώστε να σταθεροποιηθούν οι ηλεκτρικές ιδιότητες του πυριτίου. Αυτή η επεξεργασία ανατίθεται στην εταιρία Oris Industrie. Κατά τον δικαστικό πραγματογνώμονα πρόκειται για ένα σημαντικό στάδιο της όλης διαδικασίας, για το οποίο απαιτείται πολύ ειδική τεχνική υποδομή.

13. Στη συνέχεια πρέπει να ακολουθήσει το αποκαλούμενο έργο συναρμολογήσεως ή εφοδιασμού με θήκη, έτσι ώστε να είναι απολύτως ασφαλής η χρήση του δίσκου πυριτίου, ιδίως για τον εξοπλισμό που θα περιβάλλει τον δίσκο, δεδομένου ότι από τον δίσκο αυτό θα διέρχεται ηλεκτρικό ρεύμα πολλών χιλιάδων αμπέρ. Για το έργο αυτό απαιτείται ένας ειδικός χώρος, ονομαζόμενος « λευκή αίθουσα », έτσι ώστε να αποκλειστεί η ύπαρξη σκόνης, καθώς και μια σειρά ειδικών επεξεργασιών, οι οποίες παρέχουν στο προϊόν υψηλή προστιθέμενη αξία. Η διαδικασία αυτή γίνεται στο εργοστάσιο της Powerex στο Mans. Καθώς φαίνεται, ο εκδοθείς κατόπιν των υποδείξεων των γαλλικών τελωνείων κανονισμός 1203/86 αναφέρεται, στην τέταρτη αιτιολογική του σκέψη, σ' αυτή τη διαδικασία, καθώς κάνει λόγο για δίσκους οι οποίοι δεν είναι ακόμη εφοδιασμένοι « με θήκη και σύνδεση ».

14. Τι ορίζουν σχετικώς οι διατάξεις του κανονισμού; Το άρθρο 1 κατατάσσει στη διάκριση 85.21 Δ ΙΙ τους « δίσκους από πυρίτιο που έχουν υποστεί επιλεγμένη διάχυση, κατά τρόπον ώστε να δημιουργούνται ξεχωριστές περιοχές, οι οποίοι τοποθετούνται πάνω σε υπόθεμα από μολυβδένιο ». Η τέταρτη αιτιολογική σκέψη διευκρινίζει ότι οι δίσκοι αυτοί, « αν και δεν είναι εφοδιασμένοι με θήκη και σύνδεση, αποτελούν ήδη, στην κατάσταση που παρουσιάζονται, διατάξεις με ημιαγωγό ».

15. Νομίζω ότι μια πρώτη δυσχέρεια γεννάται από την έκφραση « επιλεγμένη διάχυση ». Πράγματι, ο όρος αυτός μπορεί να ερμηνευθεί είτε υπό την έννοια ότι αφορά μόνο τη θερμική διάχυση, αποκλειομένης της ακτινοβολήσεως με δέσμη ηλεκτρονίων, οπότε τα εισαγόμενα από την Powerex εξαρτήματα έχουν όντως υποστεί επιλεγμένη διάχυση πριν από την εισαγωγή τους και, επομένως, εμπίπτουν αναμφισβήτητα στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1203/86, είτε, αντίθετα, μπορεί να θεωρηθεί ότι ο όρος αυτός αφορά κάθε μέθοδο με την οποία δημιουργούνται ξεχωριστές περιοχές, δηλαδή *συγχρόνως* και τη θερμική διάχυση και την ακτινοβόληση με δέσμη ηλεκτρονίων. Σ' αυτή την τελευταία περίπτωση τίθεται το ερώτημα αν τα εξαρτήματα που εισάγει η Powerex εμπίπτουν πραγματικά στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, καθώς η ακτινοβόλησή τους γίνεται *μετά* την εισαγωγή τους.

16. Πώς πρέπει να νοηθεί ο όρος « επιλεγμένη διάχυση »; Ασφαλώς, μετά την εξέταση των εγγράφων που περιλαμβάνονται σε παράρτημα της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης την οποία

συνέταξε στις 12 Φεβρουαρίου 1988 ο Gaussens κατόπιν αιτήσεως της Powerex και ιδίως του εγγράφου υπ' αριθ. 2, σε αγγλική γλώσσα [2], φαίνεται ότι ο όρος « διάχυση » σημαίνει στην επιστημονική ορολογία μόνο τη θερμική διάχυση [3]. Εντούτοις, η Επιτροπή εξέδωσε στις 3 Φεβρουαρίου 1989 τον κανονισμό 288/89, σχετικά με τον προσδιορισμό της καταγωγής ολοκληρωμένων κυκλωμάτων [4], η τρίτη αιτιολογική σκέψη του οποίου ορίζει ότι « η διάχυση, στο πλαίσιο αυτό, ορίζεται ως η διαδικασία με την οποία τα ολοκληρωμένα κυκλώματα σχηματίζονται σε υπόστρωμα ημιαγωγού με την επιλεκτική εισαγωγή κατάλληλης πρόσμειξης ». Αν ληφθεί ως βάση αυτός ο ορισμός, η ακτινοβόληση με δέσμη ηλεκτρονίων αποτελεί επίσης διάχυση, διότι έχει ως σκοπό την « επιλεκτική εισαγωγή κατάλληλης πρόσμειξης ». Όμως, όποιες και αν είναι συναφώς οι εννοιολογικές διαφορές της επιστημονικής ορολογίας, θεωρώ σκόπιμο να παραθέσω δύο διαφορετικούς ορισμούς της διαχύσεως σε δύο τομείς οι οποίοι είναι πολύ συναφείς, στον τομέα των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων, τα οποία αφορά ο κανονισμός 288/89, και στον τομέα των διατάξεων με ημιαγωγό, στα οποία αναφέρεται ο κανονισμός 1203/86. Έστω και αν ο ορισμός της διαχύσεως δεν δόθηκε παρά μόνο στις αιτιολογικές σκέψεις ενός κανονισμού μεταγενέστερου από τον κανονισμό 1203/86, νομίζω ότι αυτός ο τελευταίος κανονισμός πρέπει να ερμηνευθεί με βάση αυτόν τον ορισμό.

17. Συνεπώς θεωρώ ότι ο όρος « επιλεγμένη » διάχυση καλύπτει *συγχρόνως* και τη θερμική διάχυση και την ακτινοβόληση με δέσμη ηλεκτρονίων. Μπορεί όμως να συναχθεί από αυτό ότι τα εισαγόμενα από την Powerex εξαρτήματα, τα οποία δεν έχουν υποβληθεί *ακόμη* σ' αυτή την ακτινοβόληση, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1203/86; Δεν το πιστεύω. Τα εξαρτήματα αυτά έχουν υποβληθεί σε θερμική διάχυση στις Ηνωμένες Πολιτείες, ενώ δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι η θερμική διάχυση είναι μία μέθοδος επιλεγμένης διαχύσεως. Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έχουν υποβληθεί *καθόλου* σε επιλεγμένη διάχυση διότι πρέπει να υποβληθούν *ακόμη* σε μια *άλλη* διαδικασία επιλεγμένης διαχύσεως, αυτή τη φορά με ακτινοβόληση, έτσι ώστε τα εξαρτήματα αυτά να αποκτήσουν οριστικά την ιδιότητα να επιτρέπουν τη διέλευση ρεύματος κατά τη μία μόνο φορά. Στην κυριολεξία, τα εξαρτήματα αυτά, τύπου Α ή τύπου Β, έχουν πράγματι υποβληθεί πριν από την εισαγωγή τους σε επιλεγμένη διάχυση έτσι ώστε να δημιουργηθούν ξεχωριστές περιοχές. Συνεπώς, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1203/86. Αυτή είναι η απάντηση που προτείνω να δοθεί στο πρώτο ερώτημα.

18. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα του κύρους του επίδικου κανονισμού. Η Powerex βάλλει διττώς κατ' αυτού: ισχυρίζεται ότι, αφενός, ο κανονισμός εκδόθηκε βάσει εσφαλμένων δεδομένων, καθόσον είναι ανακριβής ο ισχυρισμός ότι, αν οι δίσκοι πυριτίου εφοδιαστούν με θήκη και σύνδεση, μπορεί να αποτελέσουν, στην κατάσταση που βρίσκονται, διατάξεις με ημιαγωγό· αφετέρου, η Επιτροπή ενήργησε καθ' υπέρβαση των εξουσιών της κατατάσσοντας τους εν λόγω δίσκους πυριτίου σε δασμολογική κλάση η οποία, με βάση τους κανόνες για την ερμηνεία της ονοματολογίας, δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

19. Είναι απολύτως ακριβές, όπως προαναφέρθηκε κατά την παράθεση των πορισμάτων της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης του Camus, ότι οι δίσκοι πυριτίου, αφού υποβληθούν σε επιλεγμένη διάχυση και αφού τοποθετηθούν σε υπόθεμα από μολυβδένιο, δεν χρειάζονται μόνο να εφοδιαστούν με σύνδεση και θήκη. Πρέπει ακόμη να υποβληθούν σε μια άλλη επιλεγμένη διάχυση, αυτή τη φορά με ακτινοβόληση. Όμως, υπενθυμίζω ότι η τέταρτη αιτιολογική σκέψη του επίδικου κανο-

2 — Έγγραφο με τίτλο « Annealing effects on electron irradiated and gold diffused thyristors for fast switch application », C. K. Chu και J. F. Donlon.

3 — Για παράδειγμα: « Fast switch diodes and thyristors can be made by either election irradiation or gold diffusion ».

4 — ΕΕ L 33 της 4.2.1989, σ. 23.

νισμού ορίζει ότι « οι δίσκοι, όπως περιγράφονται πιο πάνω, αν και δεν είναι εφοδιασμένοι με θήκη και σύνδεση, αποτελούν ήδη στην κατάσταση που παρουσιάζονται διατάξεις με ημιαγωγό ». Αυτή η αιτιολογική σκέψη νομίζω ότι είναι επικριτέα για δύο λόγους, αφενός διότι, καθώς φαίνεται, θεωρεί ότι πρέπει να ακολουθήσουν ακόμη μόνον οι διαδικασίες συνδέσεως και συναρμολογήσεως, πράγμα το οποίο είναι ανακριβές, αλλά κυρίως διότι θεωρεί ότι οι δίσκοι που έχουν υποστεί επιλεγμένη διάχυση αποτελούν « ήδη στην κατάσταση που παρουσιάζονται » διατάξεις με ημιαγωγό. Πράγματι, η Επιτροπή εφαρμόζει εν προκειμένω τον γενικό κανόνα 2, περίπτωση α), για την ερμηνεία της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου, ο οποίος προβλέπει ότι: « η κατονομασία είδους τινός εις ορισμένην κλάσιν του δασμολογίου καλύπτει το είδος τούτο, έστω και αν τούτο είναι μη πλήρες ή μη τελειωμένον, υπό την προϋπόθεσιν ότι, εις την κατάστασιν την οποίαν παρουσιάζεται, εμφανίζει τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του πλήρους ή τελειωμένου είδους ». Συνεπώς, θεωρώντας ότι, αφού υποστούν θερμική διάχυση, οι δίσκοι πυριτίου έχουν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά διατάξεως με ημιαγωγό, ο κανονισμός επέλεξε να τους κατατάξει στη διάκριση 85.21 Δ ΙΙ. Θεωρώ, επομένως, ότι η βάση του προβλήματος είναι το ζήτημα ποιο είναι το ουσιώδες χαρακτηριστικό μιας διατάξεως με ημιαγωγό και αν οι εισαγόμενοι από την Powerex δίσκοι έχουν ή όχι αυτό το χαρακτηριστικό.

20. Ποιο είναι λοιπόν το ουσιώδες χαρακτηριστικό μιας διατάξεως με ημιαγωγό; Κατά την έκθεση δικαστικής πραγματογνωμοσύνης, « τα εξαρτήματα τύπου Α έχουν ήδη δομή thyristor (με πολλαπλά στρώματα NPNP), είναι δε δυνατό να λειτουργήσουν εργαστηριακά ως thyristor εφαρμόζοντας την κατάλληλη τάση στην άνοδο, την κάθοδο και την πύλη ». Ασφαλώς τα εξαρτήματα αυτά δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατάσταση στην οποία βρίσκονται. Έτσι ο Gaussens ανέφερε κατά την προφορική διαδικασία χωρίς να αντικρουστεί ότι η χρησιμοποίηση τέτοιων εξαρτημάτων στην κατάσταση στην οποία βρίσκονται θα προκαλούσε βραχυκυκλώματα. Συνεπώς πρέπει άραγε να γίνει δεκτό ότι το ουσιώδες χαρακτηριστικό μιας διατάξεως με ημιαγωγό είναι το ότι επιτρέπει τη διέλευση ηλεκτρικού ρεύματος μόνο κατά μία φορά, έστω και στοιχειωδώς και χωρίς να μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην πράξη ή, αντίθετα, να θεωρηθεί ότι το ουσιώδες χαρακτηριστικό της είναι το ότι επιτρέπει τη διέλευση ρεύματος μόνο κατά μία φορά με μεγάλη ακρίβεια, έτσι ώστε να ελέγχεται η ηλεκτρική ροή και η έντασή της; Ομολογώ εξαρχής ότι, κατά την άποψή μου, επιβάλλεται να προτιμηθεί η δεύτερη λύση. Πράγματι, το ουσιώδες χαρακτηριστικό δεν πρέπει να περιορίζεται, κατά τη γνώμη μου, στην απλή « δυνατότητα να... ». Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ύπαρξη ή η έλλειψη των κύριων λειτουργικών ιδιοτήτων που συνήθως απαιτούνται. Όταν ο γενικός κανόνας 2, περίπτωση α), για την ερμηνεία της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου αναφέρεται σε μη πλήρη ή μη τελειωμένα είδη, σκοπεί τις διαδικασίες φινιρίσματος, συναρμολογήσεως και, ίσως ακόμη, ορισμένες πιο περίπλοκες διαδικασίες, ασφαλώς όμως όχι μια τόσο πολύ περίπλοκη διαδικασία και με μεγάλη προστιθεμένη αξία όπως η ακτινοβόληση με δέσμη ηλεκτρονίων, που προϋποθέτει τη χρησιμοποίηση επιταχυντή σωματιδίων, μόνη ικανή να αποκλείσει τη δυνατότητα προκλήσεως βραχυκυκλωμάτων. Η άποψη αυτή επιβεβαιώνεται από την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του προαναφερθέντος κανονισμού 288/89, όπου αναφέρεται ότι η επιλεγμένη διάχυση συμβάλλει ώστε να αποκτήσει το ολοκληρωμένο κύκλωμα *όλες* τις απαραίτητες λειτουργικές ιδιότητες. Αν εφαρμοστεί αυτός ο ορισμός στην υπό κρίση υπόθεση, τότε παρατηρείται ότι οι δίσκοι πυριτίου, μετά την εισαγωγή τους, δεν έχουν ακόμη όλες τις λειτουργικές ιδιότητές τους διότι, στην κατάσταση στην οποία βρίσκονται, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν και δεν επιτρέπουν τη διέλευση του ηλεκτρικού ρεύματος κατά μία φορά παρά μόνο υπό συνθήκες κατά κάποιο τρόπο « εργαστηριακές ».

21. Εξάλλου, και εφόσον είναι απαραίτητο, πρέπει να παρατηρήσω ότι ο κανονισμός 1203/86, καθώς φαίνεται να θεωρεί ότι οι δίσκοι πυριτίου χρειάζονται μετά την εισα-

γωγή τους να εφοδιαστούν μόνο με θήκη και σύνδεση, φαίνεται ότι αναφέρεται σε διαδικασίες συναρμολογήσεως εκ φύσεως απλές, που μπορούν να πραγματοποιηθούν από οποιονδήποτε λιανοπωλητή, ενώ γνωρίζουμε ότι οι διαδικασίες στις οποίες πρέπει ακόμη να υποβληθούν οι εισαγόμενοι από την Powerex δίσκοι είναι ιδιαίτερα περίπλοκες, ιδίως διότι πρέπει να πραγματοποιηθούν σε λευκή αίθουσα και διότι με αυτές τα εν λόγω εξαρτήματα αποκτούν μεγάλη προστιθέμενη αξία.

22. Από όσα γνωρίζω το Δικαστήριο δεν έχει λάβει θέση επί της ιδίας της φύσεως της συναρμολογήσεως σε σχέση με το κοινό δασμολόγιο[5], μπορώ όμως να υπενθυμίσω ίσως ότι σε ένα παραπλήσιο τομέα, τον τομέα της καταγωγής των εμπορευμάτων, το Δικαστήριο έκρινε με πρόσφατη απόφασή του ότι

« πρέπει να θεωρούνται ως απλές εργασίες συναρμολογήσεως οι εργασίες που δεν απαιτούν ειδικευμένο προσωπικό για τις εν λόγω πράξεις, ούτε τελειοποιημένα εργαλεία, ούτε εργοστάσια ειδικά εξοπλισμένα για τον σκοπό της συναρμολογήσεως. Πράγματι, αυτές οι εργασίες δεν θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως δυνάμενες να προσδώσουν στα εν λόγω εμπορεύματα τα ουσιώδη χαρακτηριστικά τους ή τις ουσιώδεις ιδιότητές τους »[6].

Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο δέχθηκε την εφαρμογή του επικουρικού κριτηρίου της προστιθεμένης αξίας λόγω της συναρμολογήσεως. Στο βαθμό που είναι δυνατή η μεταφορά στο παρόν πλαίσιο της αρχής στην οποία βασίστηκε αυτή η απόφαση, νομίζω ότι η περιπλοκότητα των απαραίτητων εν προκειμένω διαδικασιών συναρμολογήσεως[7] συνηγορεί επίσης υπέρ της κατατάξεως των δίσκων πυριτίου στη δασμολογική διάκριση των ανταλλακτικών και όχι των διατάξεων με ημιαγωγό.

23. Ολοκληρώνοντας επί του σημείου αυτού, θεωρώ, υπό την επιφύλαξη του περίπλοκου χαρακτήρα των διαδικασιών συναρμολογήσεως, ότι μόνον οι δίσκοι πυριτίου που έχουν υποστεί επιλεγμένη διάχυση, όχι μόνο θερμική, αλλά επίσης με ακτινοβόληση με δέσμη ηλεκτρονίων, και οι οποίοι επομένως έχουν την ιδιότητα να επιτρέπουν πλήρως τη διέλευση του ηλεκτρικού ρεύματος κατά τη μία μόνο φορά, μπορούν να υπαχθούν στη διάκριση των διατάξεων με ημιαγωγό. Αυτό δεν συμβαίνει με τους εισαγόμενους από την Powerex δίσκους. ο επίδικος κανονισμός πρέπει να θεωρηθεί ως ανίσχυρος διότι το άρθρο 1 αναφέρεται αδιακρίτως στους δίσκους πυριτίου που έχουν υποστεί επιλεγμένη διάχυση και, επομένως, εφαρμόζεται στους δίσκους που δεν αποτελούν στην κατάσταση στην οποία βρίσκονται διατάξεις με ημιαγωγό. Αυτή είναι η απάντηση που προτείνω να δοθεί στο δεύτερο ερώτημα.

24. Το τρίτο ερώτημα που υπέβαλε το παραπέμπον δικαστήριο αφορά το αποτέλεσμα αυτού του ανίσχυρου όσον αφορά τις εισαγωγές οι οποίες θα έχουν πραγματοποιηθεί πριν από την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου. Το ζήτημα αυτό αποτελεί κλασική δυσχέρεια. Στην πρώτη απόφαση Roquette[8], το Δικαστήριο είχε δεχθεί την ανάλογη εφαρμογή στις αιτήσεις προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως του άρθρου 174, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, δυνάμει του οποίου αν το Δικαστήριο κηρύξει κανονισμό άκυρο, μπορεί να προσδιορίσει « εκείνα τα αποτελέσματα του ακυρωθέντος κανονισμού που θεωρούνται ότι διατηρούν την ισχύ τους ». Εντούτοις, ο χρονικός ιδίως περιο-

5 — Εκτός, ίσως, με την απόφαση της 29ης Μαΐου 1979, IMCO (165/78, Rec. 1979, σ. 1837), η οποία πάντως δεν παρέχει κανένα βοηθητικό στοιχείο για την παρούσα υπόθεση.

6 — Απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 1989, Brother International GmbH, σκέψη 17 (C-26/88, Συλλογή 1989, σ. 4253).

7 — Όπ.π., σκέψη 12.

8 — Απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 1980, Roquette (145/79, Rec. 1980, σ. 2917)· βλέπε επίσης απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 1980, Société Maïseries de Beauce (109/79, Rec. 1980, σ. 2883)· απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 1980, Société providence agricole (4/79, Rec. 1980, σ. 2823)· απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1986, Pinna (41/84, Συλλογή 1986, σ. 1)· απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 1985, Société des produits de maïs (112/83, Συλλογή 1985, σ. 719)· απόφαση της 22ας Μαΐου 1985, Fragd (33/84, Συλλογή 1985, σ. 1605).

ρισμός των αποτελεσμάτων αυτών είναι μόνο μια εξαίρεση από τον κανόνα βάσει του οποίου τα εν λόγω αποτελέσματα ανατρέχουν στην ημερομηνία εκδόσεως της βαλλομένης πράξεως που κρίθηκε «άκυρη και άνευ νομίμου αποτελέσματος». Η εξαίρεση αυτή, όπως κάθε εξαίρεση, πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά και η εφαρμογή της να περιορίζεται στις περιπτώσεις στις οποίες το απαιτούν ιδιαίτεροι λόγοι, δηλαδή, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, όταν υπάρχει επιτακτική ανάγκη διαφυλάξεως της ασφαλείας δικαίου. Εφόσον όμως ο επίδικος κανονισμός εφαρμόζεται, καθώς φαίνεται, μόνο στις εισαγωγές της εταιρίας Powerex, δεν υπάρχουν λόγοι ασφαλείας δικαίου που να συνηγορούν υπέρ του περιορισμού των αποτελεσμάτων της κηρύξεως ως ανισχύρου του εν λόγω κανονισμού. Αυτή είναι η απάντηση που προτείνω να δοθεί στο τρίτο ερώτημα.

25. Καταλήγοντας προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

«1) Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1203/86 της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 1986, σχετικά με την κατάταξη προϊόντων στη διάκριση 85.21 Δ ΙΙ του κοινού δασμολογίου, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται στους δίσκους πυριτίου που έχουν υποστεί επιλεγμένη θερμική διάχυση και οι οποίοι τοποθετούνται σε υπόθεμα από μολυβδένιο, έστω και αν πρέπει ακόμη να υποστούν, μετά την εισαγωγή τους στην Κοινότητα, μεταξύ άλλων διαδικασιών, επιλεγμένη διάχυση με ακτινοβόληση με δέσμη ηλεκτρονίων.

2) Ο προαναφερθείς κανονισμός είναι ανίσχυρος καθόσον κατατάσσει στη διάκριση 85.21 Δ ΙΙ του κοινού δασμολογίου τους δίσκους πυριτίου που δεν έχουν κατά τον χρόνο της εισαγωγής τους τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των διατάξεων με ημιαγωγό.

3) Δεν υπάρχει λόγος να περιοριστούν χρονικά τα αποτελέσματα αυτού του ανισχύρου.»